

Zbiroh

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Rokycany

Nadmořská výška: 414 m n. m.

Počet obyvatel: 2 365

Adresa URL: www.zbiroh.cz

Okres: Rokycany

GPS souřadnice: 49.860239N, 13.772620E

První pís. zmínka: 1230 (796 let)

PSČ: 338 08

Památky a zajímavosti Zbiroh

Zámek Zbiroh byl postaven patrně ve 2. polovině 13. století. Před rokem 1594 byl přestavěn v renesanční zámek. Dnešní zámek vznikl z původního opevněného hradu. Za jeho zakladatele je považován Břetislav ze Zbirohu z rodu Sulislavců. Později byli mezi vlastníky hradu rod Drslaviců, král Přemysl Otakar II., rod Rožmberků, král Zikmund, rod Kolovratů, rod Lobkoviců, nebo císař Rudolf II. V roce 1868 jej zakoupil podnikatel baron Bethel Henry Strousberg, který zámek v letech 1869 až 1870 razantně přestavěl podle projektu architekta Augusta Ortha do novorenesanční podoby. V roce 1879 po Strousbergově bankrotu prázdný zámek koupili Colloredo-Mansfeldové. V letech 1943 až 1945 byl zámek sídlem štábu SS. Poté se areál stal majetkem Československého státu a byl využíván armádou. Po roce 1989 zámek získalo město Zbiroh, které jej v roce 2004 prodalo firmě Gastro Žofín.

Ve východním křídle bydlel v letech 1912 až 1928 svou rodinou malíř Alfons Mucha, který ve velkém sále zámku namaloval slavný obrazový cyklus Slovanská epopej.

Součástí hradu je gotická hradní kaple ze 14. století s freskovitou výzdobou presbytéria, Okrouhlá věž ze 13. století, stojící na jaspisové skále, je 12 m vysoká.

Hradní studna je vylámaná ve skále a její největší udávaná hloubka je 163 m.

www.zamek-zbiroh.cz

Za pozornost stojí rekonstruovaná opona pro jeviště sokolovny ve Zbiroze, vytvořená podle návrhu Alfonse Muchy v roce 1923 a v roce 1997 prohlášená MK ČR za kulturní památku.

Dle záznamu v pamětní knize farnosti byl původní kostel sv. Mikuláše postaven v roce 1364. Z původního chrámu se zachovaly pouze zdi, presbytář a věž. V roce 1716 byla gotická stavba přestavěna do barokní podoby. Vnitřní úprava byla provedena v letech 1883. Staré oltáře byly nahrazeny novými, pseudogotickými. Fresky sv. Mikuláše, sv. Václava a sv. Ludmily byly zhotoveny při opravách v roce 1921. Namaloval je akademický malíř Jiří Heřman z Prahy. Pořízen byl nový zvon za dva, zabrané v 1. světové válce. Teprve v roce 1971 byl na věž umístěn nový zvon, protože i ve 2. světové válce Zbiroh opět přišel o zvon.

Na náměstí stojí socha sv. Jana Nepomuckého a socha Panny Marie Immaculaty, v jejich blízkosti pak stojí pomník obětem z 1. a 2. světové války. Součástí pomníku byla socha T. G. Masaryka, která byla po únorových událostech 1948 odstraněna. V současnosti je nahrazena bustou.

Historickou hodnotu má také kříž, pomník u Kařízka a Sokolovna.

Městské muzeum se nalézá v přízemí budovy Sládkova muzea. Stálá expozice dokumentuje vývoj železářství a cechů provozovaných na Zbirožsku, zaniklé cvočkařské řemeslo a období podnikání „Krále železnic“ B. H. Strousberga. Trvalá výstava dále připomíná továrničku Václava Jíši na kuřácké náčiní. Součástí expozice je také selská jizba vybavená starožitným venkovským malovaným nábytkem z 19. století. V muzeu probíhají krátkodobé výstavy a kulturní akce. Součástí muzea je bohatá knihovna.

Muzeum J. V. Sládka se nachází na původním místě rodného domku básníka a bylo zřízeno v roce 1952. Dům přestavěl na jednopatrovou budovu básníkův otec Petr Sládek. Na domě je umístěna pamětní deska básníka od sochaře Antonína Odehnala. Stálá expozice představuje nábytek a zařízení z pražského bytu, bohaté dokumenty, které na 12 panelech zachycují celé Sládkovo dětství, rodiště, sociální poměry v kraji, studia, literární začátky, pobyt v Americe, básnickou a překladatelskou činnost a rodinný život. Nechybí ani Sládkovy amatérské fotografie, které dokazují, že nebyl jen velkým básníkem, ale i pohotovým fotografem, který na tehdejší dobu mistrně ovládal techniku fotografie a kompozice. V expozici je také stálá výstava „Fotograf J. V. Sládek“.

